

DEN STORE KLIMAREJSE

Sammen når vi vores klimamål

Hjørring Kommunes
Klimahandlingsplan 2030

DEN STORE KLIMAREJSE

*– en rejse vi
tager sammen*

Kære borgere og virksomheder

Vi skal sammen ud på en rejse – en rejse vi har valgt at kalde den Den Store Klimarejse. Det er en rejse, hvor vi i fællesskab skal skabe et fremtidssikret Hjørring Kommune, som ikke trækker veksler på klimaet. En bæredygtig kommune, som vi også de næste generationer kan være stolte af at kalde hjem.

Rejsen vil tage tid og kræve en langsigtet og stor indsats, for klimaomstillingen er kompleks og kræver forandring på mange niveauer. Derfor er det vigtigt, at både borgere og virksomheder i Hjørring Kommune er med på rejsen. Som rejsekammerater skal vi lære af hinanden, spille hinanden gode og sammen finde vejen. Vi har som kommune et ansvar for at lægge planen, have billetterne klar og sikre, at vi rent faktisk når frem. Som virksomheder skal I være parate til at omstille jer til en ny virkelighed, hvor et mindre klimaaftryk bliver et vilkår for at drive forretning. Som borgere skal I lære at tænke klimaet ind eksempelvis, når næste ferie skal bookes, indkøbene til middagsmaden planlægges, og næste bil anskaffes.

Vi inviterer nu både borgere og virksomheder i Hjørring Kommune med på rejsen. Vi har derfor udformet denne klimaguide, som viser, hvor rejsen kan og skal tage os hen, og hvordan vi sammen kan lykkes. På de næste sider kan I således læse mere om vores vigtigste (klima)rejsemål, destinationer og lade jer inspirere af de mange gode eksempler, som også klart viser, at vi i fællesskab allerede er taget afsted og er godt i gang med at klimasikre vores og vores børns fremtid.

Vi håber, I alle vil være med til at forme rejsen.

God læselyst – og god rejse!

Byrådet,
Hjørring Kommune

Læs mere [HER](#)

VORES VIGTIGSTE REJSEMÅL

HJØRRING KOMMUNES KLIMAAFTRYK ER REDUCERET MED 70 PCT. I 2030.

Kommunen er i 2030 kendt som et sted, hvor det bæredygtige og gode klimaliv leves. Hjørring Kommune er i rivende udvikling, erhvervslivet har grønne tal på bundlinjen, og der er attraktive rammer for både unge, familier og ældre.

”

Jeg er sammen med det nye byråd optaget af at komme i dialog med kommunens borgere og virksomheder, så vi sammen finder de gode klimaløsninger. I vil opleve, at vi inviterer til dialog, og at vi også inviterer os selv på besøg hos jer. For vi skal kigge ind i fremtiden og sammen finde svarene på det gode klimaliv i vores kommune.

“

- SØREN SMALBRO,
BORGMESTER I HJØRRING KOMMUNE (V)

Fem mål for vores fælles klimarejse:

- 1.* Alle skal bidrage til klimaomstillingen – erhvervsliv, borgere og kommune.
- 2.* Kommunen skal være en synlig rollemodel for, hvordan man kan klimaomstille et lokalsamfund.
- 3.* Klimaomstilling skal være en trædesten til mere vækst, stærkere sammenhængskraft, mere sundhed og bedre livskvalitet.
- 4.* Klimaaftryk er også vores adfærd og forbrug.
- 5.* CO₂-reduktion skal være en døråbner til en bredere og større bæredygtig omstilling.

VI ER EN DEL AF DANMARKS KLIMAREJSE

De seneste år er der for alvor kommet fart på klimaomstillingen – både ude i verden og herhjemme. Danmark har i dag en erklæret målsætning om at reducere vores CO₂-aftryk med 70 pct. inden 2030 i forhold til CO₂-udledningerne i 1990 – og med 100 pct. i 2050.

At nå det klimamål er dog langt fra kun en opgave for politikerne på Christiansborg. Hele Danmark, alle regioner, alle kommuner, alle virksomheder og alle os danskere skal hver især spille en rolle, hvis vi skal lykkes.

Det skal vi også her i Hjørring Kommune.

Derfor har vi sammen med 94 andre kommuner tilsluttet os klimapartner-skabet DK2020, der er et forpligtende samarbejde mellem Kommunernes Landsforening (KL), de fem regioner, CONCITO, Realdania og byinitiativet C40.

Det betyder, at vi forpligter os til at reducere *kommunens samlede CO₂-udledning med 70 pct. i forhold til udledningerne i 1990*, og at vi forpligter os til at fremlægge en konkret og realistisk plan for det, som skal godkendes af uafhængige eksperter.

Den *plan* har vi i kommunen og i byrådet arbejdet på i mange måneder, og vi har været i dialog med både virksomheder og borgere om, hvordan planen skal se ud, hvordan vi kommer i mål, og hvordan vi alle kan spille en vigtig rolle. For vi tror på, at klimaomstillingen er en opgave vi skal løse sammen, og hvor vi er afhængige af hinanden for at lykkes.

Vi har heldigvis allerede i dag mange gode indsatser i gang og mange eksempler på, at vi kan lykkes, når vi arbejder sammen. Det er eksempler og tiltag, som vi skal lade os inspirere af og bygge videre på, og som kan være med at til at bane vejen for, at vi ikke bare lykkes med klimaomstillingen, men også skaber en stærkere, mere sammenhængende og mere bæredygtig kommune, hvor borgere og virksomheder trives uden at trække veksler på klimaet.

Det er godt for Hjørring Kommunes borgere, for virksomhederne, og det er godt for klimaet.

KLIMAETS TREPARTSAFTALE

VI SKAL ALLE MED PÅ REJSEN

Klimaomstillingen kræver, at vi alle er med, bidrager og arbejder sammen – for klimaomstilling er ikke kun et personligt valg, men i høj grad også et samfundsvalg.

Det bliver aldrig attraktivt at købe en elbil, hvis der ikke er ladestander nok. Det bliver heller aldrig den nye norm for danskerne at spise mindre kød, hvis ikke supermarkederne har attraktive alternativer på hylderne. Og hvorfor skal virksomhedsejeren eller husejeren investere i en varmepumpe, hvis ikke strømmen er grøn? Og hvad med plastemballagen – hvorfor overhovedet sortere den, hvis det alligevel ikke bliver genanvendt?

Sådanne eksempler viser klart, at der er behov for at både **BORGERE**, **VIRKSOMHEDER** og **POLITIKERE** engageres og går sammen i, hvad man kan kalde "klimaets trepartsaftale". Kommunen skal skabe muligheder og rammer for nye klimavilkår, og virksomhederne skal producere og levere de nye klimavenlige varer, der efterspørges af borgernes nye forbrugsmønstre og mere klimavenlige vaner.

I Hjørring Kommune er klima derfor en fælles sag – en sag, som alle i kommunen skal involveres i, og hvor alle borgere og virksomheder skal med på rejsen.

Det er det, vi vil i Hjørring Kommune.

Vi skal i Hjørring Kommune reducere vores klimaftryk med 70 pct. frem mod 2030. Det kan vi godt, hvis vi alle bidrager og arbejder sammen. For hverken borgere, virksomheder eller kommune kan lykkes alene. Vi skal alle med på klimarejsen.

- LOTTE VANG,
CHEF FOR GRØN OMSTILLING I HJØRRING KOMMUNE

VORES REJSEPLAN

– seks destinationer

Hjørring Kommunes klimarejse har seks destinationer – det er de seks områder, som fylder mest i vores CO₂-regnskab, og hvor vi derfor har det største behov og de bedste muligheder for at reducere vores klimaaftryk.

Det er også de seks områder, hvor vi har formuleret forslag til konkrete mål for CO₂-reduktion, og her vores fokus og indsatser de kommende år primært vil være rettet.

På de kommende sider kan du for hver af de seks destinationer læse, hvad vi ønsker at opnå og blive inspireret af 2 aktuelle klimahandlinger, der enten er ført ud i livet eller er på vej til at blive realiseret.

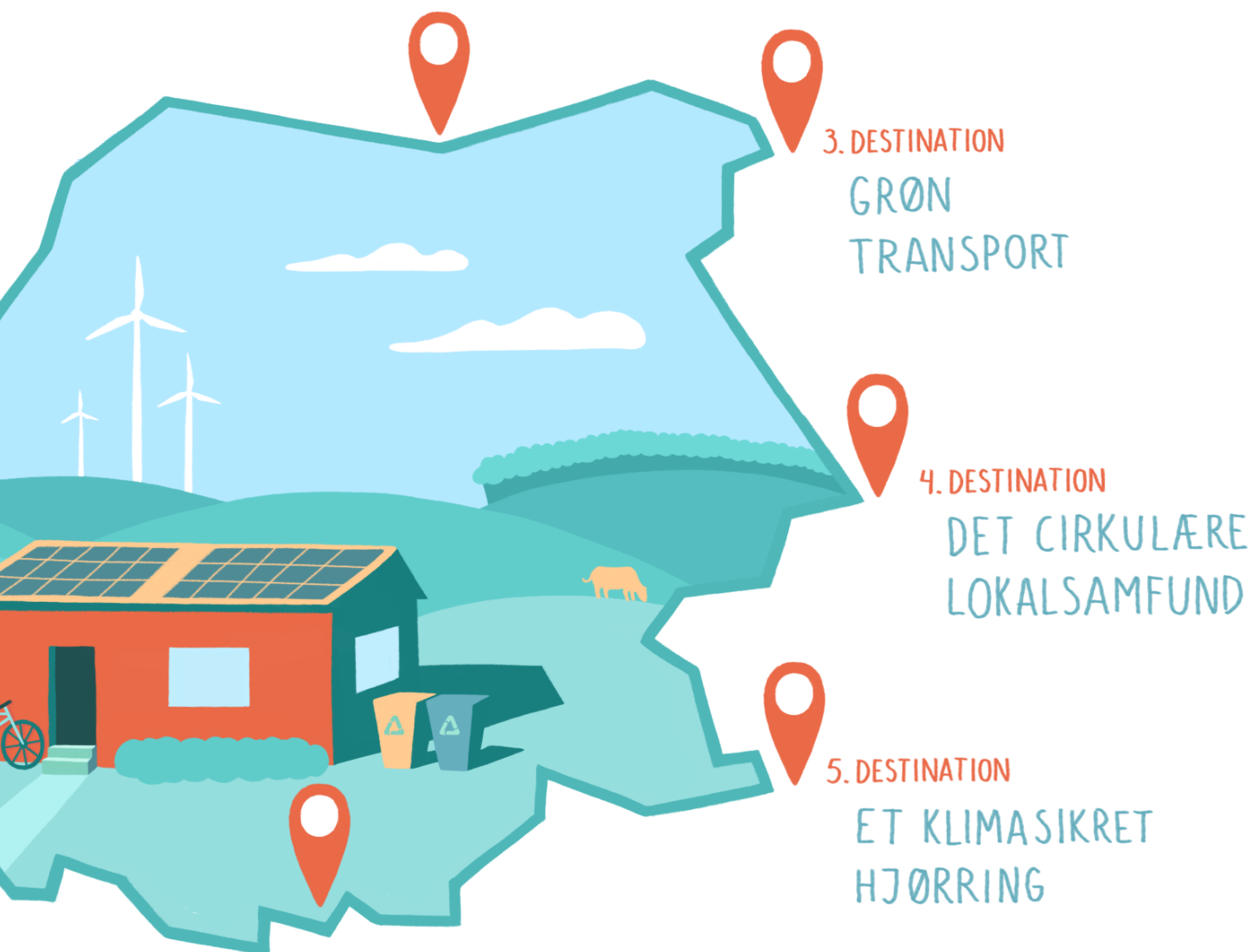
Vores ambition er, at vi med en klar rejseplan for alle seks destinationer reducerer Hjørring Kommunes CO₂-udledning med 70 pct. – og at det er et mål, vi når i fællesskab, og alle bidrager til.

I. DESTINATION
DEN GODE
GRØNNE
ENERGI

2. DESTINATION

FREMTIDENS
LANDBRUG

3. DESTINATION

GRØN
TRANSPORT

4. DESTINATION

DET CIRKULÆRE
LOKALSAMFUND

5. DESTINATION

ET KLIMASIKRET
HJØRRING

6. DESTINATION

REJSEN GÅR OGSÅ
HJEM

1. DESTINATION

DEN GODE GRØNNE ENERGI

Energiområdet tegner sig for 3 pct. af Hjørring Kommunes klimaregnskab, og det er et område, hvor vi allerede har opnået store CO₂-reduktioner. Men vi skal videre og producere endnu mere vedvarende energi. Derfor skal vi de kommende år investere yderligere i udbygningen af vores grønne energisystem.

VORES 2030 MÅL

Produktionen af vedvarende strøm og biogas er udvidet markant i takt med forbruget. Energisystemerne er i højere grad koblet sammen for at udnytte ressourcerne bedre.

KLIMAHANDLING 1 BIOGAS HJÆLPER KLIMAET

Siden 2001 har vi produceret biogas på biogasanlægget Grøn Gas Hjørring. I dag produceres grøn biogas til produktion af el til elnettet og varme til det lokale fjernvarmeselskab svarende til en årlig reduktion i CO₂-udledningen på ca. 6.000 ton.

Og det er bare ét af kommunens i alt syv biogasanlæg, som i dag udnytter både landbrugets restprodukter og husholdningsaffaldet fra borgerne i Hjørring Kommune til at lave klimavenlig energi. Vi producerer faktisk i dag dobbelt så meget gas, som vi forbruger.

Og det er godt nyt for klimaet og for kommunens klimaomstilling – for biogas er helt afgørende for, at vi når vores klimamål. Det er et vigtigt skridt på vejen til at blive selvforsynende med vedvarende energi. Samtidigt er det et erhvervsområde, som skaber vækst og gode lokale arbejdspladser og er med til at sikre synergi og samarbejde virksomheder imellem.

Biogasområdet rummer stadig flere udviklings- og vækstmuligheder for os, og vi er derfor heller ikke i mål endnu. Flere biogasanlæg i kommunen har således også nye innovationsprojekter og udvidelse af produktionsområder på tegnebrættet. Der kigges blandt andet på, hvordan vi producerer græsprotein til erstatning for importeret soja, biokul der kan binde noget af den CO₂, som ellers ville være røget op i atmosfæren, og e-gas (Power-to-X) ved hjælp af elektrolyse med strøm fra egne vindmøller, som vi har en målsætning om at kunne allerede fra 2023. Så der er gas på udviklingen!

KLIMAHANDLING 2 GRØN VARME TIL OS ALLE

“Fyr dit Oliefyr”. Sådan lyder overskriften på kampagnen fra Hjørring Kommune, som sigter mod at få borgere i kommunen væk fra olie og over på mere vedvarende energikilder. Som del af kampagnen har kommunen blandt andet gennemført borgermøder og gratis vejledning til husstande med oliefyr om andre mulige grønne alternativer.

Og det er der faktisk en god grund til. Analyser viser nemlig, at hele 30-40 pct. af vores samlede energiforbrug sker, når vi er derhjemme – særligt når vi skal opvarme vores huse i de kolde måneder. Derfor er vores energiforbrug, og hvad vi hver især vælger at opvarme vores huse med også et område, hvor vi alle kan gøre en vigtig forskel for klimaet.

Vi er kommet langt, og mange borgere i Hjørring Kommune har allerede valgt en grøn varmforsyning. Men vi skal fortsat udvikle vores fjernvarmenet i en mere grøn retning. Derfor investerer vi også i nye projekter og infrastruktur, som kan bane vejen for det.

Blandt andet arbejdes der på at sikre, at flere af kommunens husstande opvarmes med overskudsvarme hentet fra virksomheder i kommunen – det er nemlig smart udnyttelse af vores energi. Desuden har kommunen i tråd med de nationale tiltag og ambitioner på området også igangsat en målrettet indsats med henblik på at få “naturgaslandsbyerne” – områder med mange husstande, der har naturgasfyr – over på varmepumpe eller fjernvarmenettet.

VIDSTE DU...

At 80 pct. af hjemmets energiforbrug går til opvarmning? Derfor er det en god idé, at du undersøger om din varmekilde er klimavenlig. Der er også penge at spare. Du kan faktisk spare mere end 20.000 kr om året på din varmeregning ved at vælge en af de mere klimavenlige varmekilder. Lav din egen beregning på, hvad du kan spare, på spareenergi.dk

Vores biogasproduktion bidrager til den grønne omstilling, og medvirker til at Hjørring Kommune er netto eksportør af grøn gas.

- ALLAN K. OLESEN, ADM. DIREKTØR GRØN GAS

2. DESTINATION

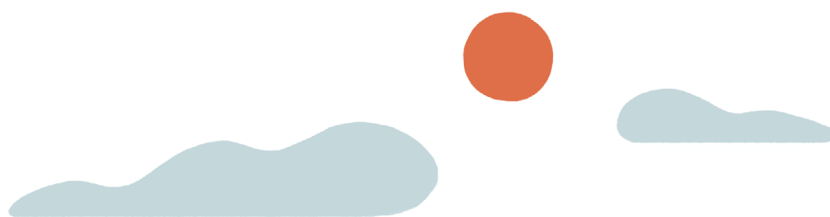
FREMTIDENS LANDBRUG

Landbruget tegner sig for 3/4 af kommunens samlede CO₂-udledning og er dermed den største post på vores klimaregnskab. Det er samtidig et vigtigt erhverv, der fylder meget både i landskabet og i bevidstheden, og som skaber arbejdspladser og vækst. Landbruget er derfor også en vigtig del af løsningen, når det kommer til Hjørring Kommunes klimaindsats.

VORES 2030 MÅL

Landbruget har opnået en klimavenlig planteproduktion og har reduceret klimaaftrykket fra dyrene. Brugen af jorden er mere klimavenlig og CO₂ udledningen fra lavbundsarealer er reduceret betydeligt.

KLIMAHANDLING 1 UDTAGNING AF LAVBUNDSOMRÅDER

Du har måske hørt om lavbundsprojektet i Ilbro Enge? Her er Hjørring Kommune gået sammen med både lodsejere og LandboNord om at udtage 210 hektar lavbundsjord og omdanne det til et attraktivt naturområde.

Ilbro Enge-projektet er et vigtigt initiativ og et godt skridt på klimavejen. Udtagning af de meget CO₂-udledende lavbundsområder er nemlig et af de absolut mest effektive skridt i landbrugets grønne omstilling. Det giver både god mening for klimaet, fordi CO₂-udledningen reduceres mærkbart, når disse jorde tages ud af drift, men det er også med til at styrke biodiversiteten, beskytte grundvandet og give mulighed for nye rekreative arealer.

I Hjørring Kommune er der et potentiale til over de næste 10-15 år at udtage i størrelsesordenen 2000 hektar lavbundsareal med et højt niveau af CO₂. Det svarer til en årlig CO₂-reduktion på 54.000 ton. Det er dog ikke noget, vi kan eller vil gøre uden tæt samarbejde med erhvervet og uden, at de berørte landmænd bliver inddraget og tilgodeset. Derfor har samarbejde også været nøglen i Ilbro Enge-projektet.

Heldigvis er der i dag gode erfaringer og høj tilslutning hos erhvervet, hvor flere private lodsejere allerede har udvist interesse for flere lavbundsprojekter i kommunen – og det er den velvillighed og dialog, som vil være afsættet for de kommende års indsats på området.

KLIMAHANDLING 2 GRØNNE TILTAG, DER KLIMASIKRER LANDBRUGET

På gården på Jonstrupvej vest for Hjørring har mælkeproducent Peter Nielsen installeret solceller og en vindmølle for at sikre, at gårdens energiforbrug er grøn. Desuden producerer han i dag sin egen foder til gårdens malkekvæg.

Det er gode eksempler på indsatser, som landmænd og bedrifter de kommende år skal igangsætte for at sikre en mere klimavenlig produktion.

Vi har i Hjørring Kommune de seneste år allerede taget vigtige klimaskridt i forhold til et mere klimavenligt landbrug, og nu skal vi videre. Vi skal arbejde for at fremme nye staldteknologier, for at en større del af landbrugsjorden bruges til dyrkning af plantebaserede fødevarer, og for udvikling af bedre og mere klimavenlig foder. Vi skal arbejde for energieffektivisering og mere grøn energi, og se på mulighederne for at udvikle et mere regenerativt landbrug med mindre jordbehandling. Desuden skal vi sikre endnu flere fælles innovationsprojekter, som er med til at introducere nye cirkulære og klimavenlige løsninger til landbruget og andre sektorer.

Det kræver nye samarbejder med landbruget og følgeerhvervene, med myndigheder, med vidensinstitutioner og med borgerne – og det kræver gode ideer og hjælp fra teknologien. Indsatser på dette område bliver afgørende for, at vi i Hjørring Kommune når vores klimamål, men også for at sikre, at vores landbrug fortsat er et stærkt erhverv, der står robust og klar til den klimalovgivning, som vil ramme hele erhvervet de kommende år.

VIDSTE DU...

At lavbundslande kun udgør 7 pct. af det samlede landbrugsareal, men står for hele 50 pct. af landbrugets samlede CO₂-udledning, fordi det indeholder så meget kulstof? Det skyldes, at en stor del af jorden er rig på tørv, der rummer store mængder CO₂ – den CO₂ frigives, når jorden drænes og opdyrkes til landbrug.

” Vi prøver hver dag at gøre en positiv forskel på vores bedrift med vores produkter, så derfor ser vi at lavbundsprojekter er gode og vigtige for klimaet og for at få mere natur. Men det skal gå hånd i hånd med den økonomiske bæredygtighed for mig som landmand. “

- JOHANNES FALK, LANDMAND, ILBRO ENGE

SÅDAN TÆNKER DU KLIMAET IND *I DIN VIRKSOMHED*

Alle virksomheder - store som små - skal lære at vækst og klima hænger sammen. Der er ikke ingen hurtige og enkle løsninger, selvom de kan være et første skidt. At realisere en klimaomstilling kalder tværtimod på en langsigtet, omfattende og ambitiøs indsats.

Her får I derfor **SYV GODE RÅD** til, hvordan I som virksomhed kommer godt i gang med en succesfuld klimaomstilling og reducerer virksomhedens CO₂-aftryk – kilo for kilo og ton for ton.

1. TÆNK KLIMA IND I JERES STRATEGI

Klimaomstilling og CO₂-reduktioner kræver, at klima betragtes som en del af kerneforretningen og ikke som en "vi gør noget godt" tilføjelse. Derfor er det vigtigt, at klimaindsatsen integreres i virksomhedens hovedstrategi, og at den grønne bundlinje tænkes ind på linje med den økonomiske bundlinje.

2. KEND JERES KLIMARISICI OG -MULIGHEDER

En kvalificeret klimaomstilling kalder på en grundig analyse af virksomhedens største klimarisici og -muligheder. Hvor bliver virksomheden ramt af ny lovgivning, hvad gør konkurrenterne, hvor ligger nye kundemuligheder, og hvilke besparelser kan en klimainvestering føre med sig? Får I det overblik, er I godt rustet til at prioritere og fokusere virksomhedens klimaindsats – og dermed også til at kunne gribe de muligheder, der ligger i klimaomstillingen.

4. SØRG FOR OPBAKNING

En klimaomstilling lykkes kun, hvis alle i virksomheden er med og bidrager. Derfor er det vigtigt, at I sikrer jer bred opbakning i virksomheden, men også har fokus på involvering af medarbejdere, ledelse og bestyrelse i klimaindsatsen. En del af dette er også at have øje for, at klimaomstilling ofte vil kalde på nye kompetencer – både hos ledelse og medarbejdere.

6. TÆNK I PARTNERSKABER

Ingen virksomhed kan gennemføre en klimaomstilling alene. Det kræver samarbejde og partnerskaber på tværs – med både myndigheder og andre virksomheder. Det kan være en fælles indsats for en ny og mere klimavenlig energiforsyning, innovationssamarbejde om udvikling af nye klimavenlige produkter eller partnerskaber om cirkulære forretningsmodeller. Derfor er det vigtigt, at I hele tiden har blik for de relevante partnerskaber og samarbejder, som kan hjælpe til at styrke og realisere virksomhedens klimaindsats.

3. UDARBEJD ET KVALIFICERET KLIMAREGNSKAB

Troværdige klimadata og overblik over virksomhedens klimaaftryk er en hjørnesten i klimaindsatsen – har I ikke dette, bliver det svært at vide, om det man gør er det rigtige, og om det reelt har effekt. Derfor er det vigtigt, at I udarbejder et troværdigt og dækkende klimaregnskab for hele virksomheden.

5. LÆG EN KLAR PLAN, FØLG OP OG KOMMUNIKÉR

Virksomheder kommer ikke i mål med klimaomstillingen ved et enkelt greb eller en indsats. Derfor er det vigtigt, I lægger en god og langsigtet plan – og dermed prioriterer og planlægger klimaindsatsen. Det gælder både i forhold til formulering af konkrete mål og delmål, valg af konkrete indsatsområder, ansvarsfordeling og finansiering. Og det er vigtigt, at der løbendes følges op på planen, og at resultaterne dokumenteres og kommunikeres.

7. UNDERSØG OM VIRKSOMHEDENS KLIMAINDSATS KAN KOMBINERES MED ANDRE BÆREDYGTIGHEDSHENSYN

Klima er en ud af flere bæredygtighedshensyn, som virksomheder i dag i stigende grad skal forholde sig til. Ofte vil der være gode muligheder for at kombinere flere hensyn på en og samme tid – hvis I har øje for det – og dermed potentielt høste flere gevinster ved konkrete investeringer og indsatser.

3. DESTINATION GRØN TRANSPORT

Transport tegner sig for næsten en femtedel af Hjørring Kommunes samlede klimaaftryk – hvor langt størstedelen kommer fra vores biler. Vi står i dag i en situation, hvor udledningen fra transport i kommunen faktisk har været stigende de seneste år. Det kan selv-sagt ikke fortsætte, hvis vi skal nå 70 pct. klimareduktion, og derfor skal vi i fællesskab i gang med at knække kurven.

VORES 2030 MÅL

Transporten er blevet grøn. Den er elektrisk eller kører på fossilfri brændsel. Vi cykler, kører sammen og bruger den kollektive trafik i højere grad.

KLIMAHANDLING 1 DEN GRØNNE PENDLER

I 2021 åbnede den nye Hjørring Øst station. Med den nye station er vejen banet for bedre kollektive trafikforbindelser mellem sygehus, uddannelsesinstitutioner og områder uden for kommunen.

Stationen er et vigtigt skridt mod en grønnere transport i kommunen – som er en bunden opgave, hvis vi skal lykkes med vores klimaomstilling. En stor del af Kommunens CO₂-udledninger kommer nemlig fra transportsektoren – og fra de transportmønstre vi hver især har.

Ved at gøre den kollektive trafik mere attraktiv og fleksibel, skaber vi et godt alternativ til bilen – og det er der god klimagevinst i, da kollektiv transport udleder langt mindre CO₂, end hvis vi alle sammen sidder i hver vores bil.

Kollektiv trafik er dog kun en del af løsningen. Vi er i gang med at udvikle flere alternative grønne transportløsninger som eksempelvis infrastruktur for elbiler og trafik-sikre cykelmuligheder for alle borgere i kommunen.

Det er dog ikke en opgave som Hjørring Kommune kan løse alene, eller som vi opfylder med en, to eller tre indsatser. Derfor skal vi involvere både virksomheder og borgere i at få en grønnere transport. Det kræver også et tværkommunalt og regionalt samarbejde med eksempelvis Nordjyllands Trafikselskab (NT) for at sikre attraktive regionale grønne transportmuligheder.

KLIMAHANDLING 2 VI VÆLGER ELBILEN

Hjørring Kommunes hjemmepleje får i år 100 nye elbiler, som de ansatte i hjemmeplejen vil bruge, når de skal ud til Kommunens ældre og syge.

Der er en god grund til, at så stor en del af kommunens bilflåde i år bliver elektrisk – for netop det at sikre flere elbiler på vejene er helt afgørende for, at vi nedbringer transportsektorens CO₂-udledninger og kommer i mål med vores klimaambitioner. Og det er vigtigt, at vi som kommune går forrest og viser vejen – vi ser det som vores klare ansvar at tage de første store skridt, hvis også virksomheder og borgere i stor stil skal tage elbilen til sig.

En vigtig del af dette er også, at vi sikrer, at der er lade-standere nok på tværs af kommunen, at der er kapacitet på elnettet, og at vi hele tiden får mere grøn strøm i stikkontakterne. Vi oplever, at særligt adgangen til nem og hurtig opladning er en afgørende faktor for, at elbiler bliver et mere attraktivt alternativ for både borgere og virksomheder i Hjørring Kommune, når de står overfor at skulle anskaffe sig en ny bil. Derfor har vi også valgt at stille flere arealer til rådighed til etablering af lade-standere rundt om i kommunen, ligesom vi er i dialog med boligforeninger og erhvervsliv om opførelse af flere lade-standere ved udvalgte boligområder, arbejdspladser og ved større shopping og butiksområder i kommunen.

VIDSTE DU...

At elbiler udleder omkring halvt så meget CO₂ som en bil med brændselsmotor, når man kigger på bilens samlede klimapåvirkning – over hele dens levetid.

Dette regnestykke medregner både udvinding af materialer, produktion, kørsel og skrot. Og her er elbilen altså ifølge regeringens uafhængige ekspertorgan, Klimarådet, markant grønnere end fossilmotorer, også selvom den endnu ikke er CO₂-neutral.

” Vi kører rigtig mange kilometer hver dag. Derfor er det godt at vide, at vi med en elbil belaster klimaet lidt mindre. ”

- GURLI BIRKBAK HØJEN, SYGEPLEJERSKE

4. DESTINATION

DET CIRKULÆRE LOKALSAMFUND

Selvom affald rent CO₂-mæssigt ikke er den tungeste post i Hjørring Kommunes klimaregnskab, er det et vigtigt område for os. Cirkulære løsninger kan nemlig hjælpe til at mindske ressourceforbruget og dermed klimaaftrykket ude i virksomhederne, hjemme hos os hver især og i kommunens aktiviteter. Derfor skal vi have fokus på mere genbrug, genanvendelse, mindre affald og mindre forbrug af nye materialer.

VORES 2030 MÅL

Vi nærmer os det cirkulære samfund, hvor begrebet affald næsten er væk, hvor ressourceforbruget er minimeret, og hvor den grønne omstilling ikke længere er et konkurrenceparameter, men noget man bare gør.

KLIMAHANDLING 1 BYGGEAFFALD FÅR NYT LIV

Som noget nyt arbejder Hjørring Kommune i dag målrettet med affaldssortering ved opførelse af nye offentlige byggeprojekter. Helt konkret tester vi, hvordan en affaldssortering og cirkulær tænkning kan bidrage til et mere resource- og klimavenligt byggeri. Et vigtigt skridt på vejen er opførelsen af børnehuset på Palleskærvej, som er bygget ud fra netop cirkulære principper, og som bliver certificeret som bæredygtigt byggeri. Den cirkulære tænkning i byggeriet af det nye børnehus har været en stor succes, hvor affaldet sorteres i flere fraktioner til genanvendelse og til direkte genbrug hos borgerne.

Byggeri står i dag for næsten 35 pct. af al affald i Danmark, og vores bygninger for omkring 30 pct. af det samlede klimaaftryk – hvoraf en stor del kommer fra netop brug af materialer. Derfor er byggeri også et område, hvor der er mange klimagevinster at hente ved mere cirkularitet – både når den enkelte borger vil renovere sit køkken, når kommunens næste børnehave skal bygges, eller når virksomheden skal have nye produktionslokaler.

Men en mere cirkulær tænkning i byggeriet er ikke noget, en enkelt virksomhed eller aktør kan lykkes med på egen hånd. Det kræver, at vi i fællesskab udvikler nye cirkulære løsninger og værdikæder – på tværs af kommunen, regioner, affaldsselskaber, byggebranchen, videninstitutioner og den enkelte borger.

KLIMAHANDLING 2 RESTPRODUKTION AF TEKSTILER

Vraa Dampvaskeri, IKEA Aalborg og Aalborg Universitet er gået sammen om at give vaskeriets slidte tekstiler nyt liv gennem et lokalt cirkulært kredsløb. Det er der brug for, for fremstilling af nye tekstiler har en tung miljø- og klimabelastning. Og derfor er det centralt, at vi udvikler nye cirkulære løsninger, der sikrer bedre genanvendelse af tekstilerne. Konkret arbejder de tre aktører sammen i et pilotprojekt, der potentielt kan bane vejen for, at udtjent arbejdstøj får nyt liv og finder vej til forbrugerne som eksempelvis nye hynder til haven.

Pilotprojektet er et godt eksempel på den tænkning, de nye partnerskaber, innovation og udvikling, som er nødvendig for, at Hjørring Kommune kommer i mål med ambitionen om at blive cirkulær i 2030. Vi skal have borgere og virksomheder til at udnytte affald og restprodukter langt bedre. Det gælder både landmanden, hvis gylle skal blive til biogas og den enkelte borger, hvis sorterede plastik skal genanvendes igen, igen og igen.

Vi skal igangsætte flere pilotprojekter, konkrete tiltag og formulere klare rammer, der kan muliggøre endnu mere cirkulær tænkning. Kommunen vil gennem vores indkøb, videndeling og erhvervsvejledning også søge at fremme cirkulære værdikæder og produkter. Det er desuden afgørende for os, at der kommer en fælles dialog med virksomheder, borgere og offentlige institutioner om, hvordan vi i fællesskab udvikler en kommune, hvor affald er guld.

VIDSTE DU...

At vi ifølge den engelske tænketank Ellen MacArthur Foundation kan finde lidt mere end halvdelen af de nødvendige globale CO₂-reduktioner ved omstilling til grøn energi – det vil sige flere vindmøller og mere sol? Den resterende andel af de nødvendige CO₂-reduktioner skal vi finde i mere cirkulær tænkning – det vil sige i mere genbrug, genanvendelse, mindre affald og mindre forbrug af nye og jomfruelige materialer.

” Det betyder ikke noget for mig, om jeg skal smide affald i den ene eller den anden container, men det gør en forskel for klimaet. Det er godt at bidrage til, at vores affald bruges igen og igen. “

- MORTEN AAGAARD, ELEKTRIKER, EL-SERVICE NORD

5. DESTINATION EN KLIMASIKRET KOMMUNE

Vi står overfor stadig mere alvorlige klimarisici i forhold til både nedbør, storme, tørke og hedeølger – risici som vi skal være klar til at håndtere. Hjørring Kommune har med de seneste års klimatilpasningsindsats et godt afsæt, men der er brug for yderligere tiltag, som kan sikre, at både borgere og virksomheder i kommunen bliver påvirket mindst muligt af klimaforandringerne.

VORES 2030 MÅL

Vi har opnået en øget robusthed i forhold til de øgede vandmængder, så vi har sikret de største værdier, og der opleves færre gener i ekstreme vejr-situationer.

KLIMAHANDLING 1 VI SKAL HAVE FLERE KLIMAHAVER

Vi kan i vores haver, på grønne fællesarealer og ude hos virksomhederne tage vigtige skridt mod at ruste os mod de kommende klimaforandringer og særligt den øgede mængde nedbør – og vi kan faktisk gøre det samtidig med, at vi giver klimaet en hjælpende hånd ved at indrette vores haver og grønne arealer, så de lagrer CO₂.

Det er vi i Hjørring Kommune allerede i fuld gang med. Vi har de seneste år haft en ambitiøs naturpolitik, hvor borgere og virksomheder har engageret sig i f.eks. Naturkommunen blomster vildt og Naturmødet. Det har været og er vigtigt for at skabe forståelse for biodiversitet, miljø, klima og begejstring for vores lokale natur.

Vores indsats for flere klimahaver er næste vigtige skridt. Indsatsen handler om at klimasikre kommunens, borgernes og virksomheders grønne arealer – og få skabt grønne områder, der er modstandsdygtige overfor ændringer i klimaet. Klima-haveindsatsen handler også om at få skabt en forståelse hos borgere og virksomheder af, at man med små tiltag, som at plante flere buske og træer og lade græsset gro, kan skabe haver, der lagrer store mængder CO₂ – hvilket er et vigtigt i klimaindsatsen.

Hjørring Kommune vil fortsætte og udbygge indsatsen. Vi planlægger eksempelvis konkrete forsøgsprojekter i kommunale institutioner og partnerskaber med henblik på at lave aftenskolekurser om klimahaver.

KLIMAHANDLING 2 VANDET KOMMER, MEN VI ER KLAR

Vi ved, at fremtidens klima vil byde på vand, vand og mere vand. Særligt de større mængder regn er en risiko vi i hele kommunen skal være parate til at modstå. Derfor har vi igangsat en ambitiøs klimatilpasningsindsats, som vil sikre, at vi alle – både kommune, borgere og virksomheder – står godt rustede, når vandet kommer.

En af vores store indsatser på området er "Fremtidens klimasikre byggeri", hvor vi arbejder for, at alt det vi de kommende år bygger i kommunen er sikret mod de øgede vandmængder. Derfor granskes alle kommende byggerier i kommunen i dag ud fra viden om fremtidens klima, allerede i byggesagsbehandlernes forhåndsdialoger med både virksomheder og borgere. Hermed sikrer vi, at der tidligt i byggeprocessen kommer opmærksomhed på eventuelle vand- og oversvømmelsesrisici specifikt i forhold til det konkrete byggeprojekt – og at der tidligt i processen ses på konkrete og relevante klimatilpasningsløsninger. Også i udvikling af kommuneplanen og nye lokalplaner tænkes sikring mod de øgede vandmængder i dag ind.

Dette er en ud af flere klimatilpasningsindsatser, som bringer os i retning af et mere klimasikret Hjørring Kommune. Indsatser vi vil fortsætte de kommende år i tæt dialog med både borgere og virksomheder om, hvordan de selv og sammen med os kan tackle fremtidens vådere klima.

VIDSTE DU...

At klimaforandringerne vil bringe væsentligt mere regn til Danmark – særligt i vinteren, hvor nedbøren forventes at stige med 11-40 pct.? Om sommeren forventes mere tørke, men flere og kraftigere skybrud. Det vi tidligere har kaldt 100 års hændelser i form af skybrud vil blive til 10 års hændelser. De øgede mængder nedbør vil sætte grundvand, kloakker, veje og marker under pres.

” Det er vigtigt for os, at der er rum for både mennesker og dyr i haven – naturen, miljøet og os selv. Vi fjerner ikke noget fra haven, og vi forsøger at lave plads til os alle. “

- VIBEKE STENSGAARD,
LOKALFORMAND FOR HAVEFORENINGEN I HJØRRING

SÅDAN TÆNKER DU KLIMAET IND *I DIN HVERDAG*

Vi er mange, der i dag gerne vil leve lidt mere klimavenligt og begynder at tænke klimaet mere ind i vores hverdag og forbrugsvalg. Men det kan som forbruger være svært at overskue, hvad der reelt har effekt, og om det, man gør egentlig er noget, der hjælper klimaet. Det bliver ikke nemmere af, at vi som forbrugere skal navigere mellem myter, halve sandheder og endnu ikke har en mærkning af produkters klimaaftryk, som kan hjælpe os til at træffe de mest klimavenlige valg.

Det betyder dog ikke, at du skal kaste håndklædet i ringen og lægge klimaambitionerne på hylden. Der er faktisk ting, du kan gøre – og med stor effekt. Derfor får du her **FEM GODE KLIMARÅD**, som kan bane vejen for en mere klimavenlig hverdag og forbrug – allerede i dag:

1. KIG PÅ DIT ENERGIFORBRUG

Vi har et højt energiforbrug ude i de danske hjem – særligt i de måneder, hvor det er koldt. Det sætter et betragteligt aftryk på klimaet. Det kan dog reduceres væsentligt. Der er nemlig i dag kommet gode muligheder for at tilvælge mere grøn energi – både i forhold til strøm- og varmekilder. Desuden kan det også være en god ide at se på, om der

er behov for bedre isolering.

Indsatser, der minimerer dit energiforbrug vil ofte betale sig økonomisk.

2. SPIS MINDRE KØD

Kød sætter en stort aftryk på klimaet. Alene vores forbrug af kød og mejeriprodukter udgør i gennemsnit 75 pct. af hele det klimaaftryk, som vi danskere hver især sætter gennem vores forbrug af fødevarer. Oksekød udgør op mod halvdelen af den samlede mængde CO₂-udledning fra vores mad. Derfor er det set fra klimaets perspektiv en god ide at skære ned på kødet og spise flere grøntsager. Og så er det vigtigt at gå efter kød fra mindre dyr de dage, hvor du planlægger at have kød på menuen.

4. KØB FÆRRE TING

Vores køb af ting og sager fra rundt om i verden er den største post på danskernes individuelle CO₂-aftryk. Vi køber tøj, elektronik, køkkenting og legetøj som aldrig før, og vi smider det ofte hurtigt ud igen. Derfor er det fra et klimaperspektiv en god ide at købe færre ting, passe på det, du allerede har og sørge for at sende det godt videre, når du ikke skal bruge det mere.

3. GÅ EFTER DEN GRØNNE TRANSPORT

30 pct. Så stor en andel af vores samlede klimaaftryk kommer fra transport. Og en stor del af dette kommer, når vi sætter os ud i vores biler eller flyver om på den anden side af jorden. Der er i dag gode muligheder for at gøre vores transportvaner mere klimavenlige. Der er kommet flere elbiler på markedet, mere attraktive kollektive transportmuligheder, bedre muligheder for at cykle og nye deleløsninger har også set dagens lys. Så overvej, hvordan du kan gøre din transport grønnere!

5. VÆLG DEN GRØNNE PENSION

Et af de absolut mest effektfulde tiltag, vi som privatpersoner kan gøre for klimaet, er at omlægge vores pensioner og investere vores formuer efter bæredygtige principper. Det er faktisk ofte en god forretning rent økonomisk. Analyser viser, at afkastet på bæredygtige investeringer ligger på niveau og i mange tilfælde over konventionelle investeringer. Og det er ikke så kompliceret, som det måske lyder, da stort set alle pensionselskaber og banker i dag direkte tilbyder at forvalte din formue med klimabillet på.

6. DESTINATION REJSEN GÅR OGSÅ HJEM

Internationale analyser viser, at 70 pct. af alle CO₂-udledninger kan spores tilbage til hjemmet – og vores forbrug. Derfor er den måde, vi hver især lever og forbruger på, en vigtig del af klimaomstillingen. Vi skal lære at tænke klimaet mere med, når vi køber ind til aftensmaden, shopper på nettet eller tager på ferie. Det behøver ikke at betyde afkald eller mindre livskvalitet – vi skal i Hjørring Kommune finde formlen på det gode klimaliv.

VORES 2030 MÅL

Der er en stærk klimabevidsthed og -viden både hos borgere, virksomheder – og i kommunen selv. Hermed er vi godt klædt på til at træffe kloge klimavalg, og vi bidrager alle til at finde formlen på det gode klimaliv.

KLIMAHANDLING 1 NYE BOLLER PÅ SUPPEN

Indisk dhal, vegetarisk lasagne og plantemælk er blot et lille udsnit af de mange nye plantebaserede produkter, som i dag er at finde på supermarkedernes hylder i Hjørring Kommune.

Og de lokale dagligvarebutikker er i den grad gået ind i klimakampen. En klar indikation på, at de ønsker at gøre det nemmere og mere tilgængeligt for forbrugerne at vælge grønne løsninger i dagligdagen.

Det er vigtigt for klimaet – for kød – og særligt oksekød sætter en massivt aftryk på klimaet. Og selvom interessen for at spise både vegetariske og veganske produkter er stigende blandt danskerne, er det ligesom med nytårsforsæt ofte svært at omsætte de gode intentioner til ændrede vaner.

Derfor er det vigtigt, at god klimaadfærd understøttes på tværs af både detailhandel, forbrugere, myndigheder og de virksomheder som i sidste ende producerer produkterne. Som forbrugere er vi afhængige af, at virksomhederne producerer og udvikler spændende og velsmagende produkter, og at detailhandlen udbyder dem til os, før de i sidste ende serveres på middagsbordet derhjemme.

Forbrugsadfærd flytter vi således bedst i fællesskab, og derfor arbejder vi som kommune også aktivt med at indgå endnu flere aftaler med erhvervsvirksomheder på netop dette område. Hermed banes vejen for, at vi som forbrugere kan træffe mere klimavenlige valg – også når vi handler ind til aftensmaden.

KLIMAHANDLING 2 DET ER FEDT AT KØBE BRUGT

Lange køer og glade kunder er tydelige tegn på, at Hjørring Kommunes borgere har taget genbrugstanken til sig. På Mandøvej i Hjørring ligger Affaldsselskabet Vendsyssel Vests (AVV) populære Genbrugsbutik, som sælger et bredt udbud af brugte ting, tøj og møbler, som kommunens borgere har indleveret.

Og det giver god mening – for ved at give ting nyt liv, forlænger vi levetiden på vores ting og sager, hvilket i sidste ende betyder meget for et produkts samlede klimaaftryk. Jo længere tid vi bruger vores ting, og jo færre ting, der ender i skraldespanden efter kort brug – jo lavere et klimaaftryk.

I tilknytning til butikken åbnede AVV også et Genbrugsbyggemarked i januar 2016, hvor det er muligt at finde gamle mursten, kasserede fliser og træbjælker eller gamle døre til det næste byggeprojekt derhjemme. Materialerne er indsamlet fra 18 genbrugspladser rundt om i kommunen.

AVV er blot et ud af mange cirkulære indsatser, som vi skal styrke og udvikle i Hjørring Kommune over de næste år. Vi skal alle, både kommune, borgere og virksomheder blive langt bedre til at få ny værdi ud af vores affald og restprodukter. Vi skal se på at forbedre affaldssorteringsmulighederne til vores husstande, vi skal udvikle nye cirkulære løsninger, som kan komme virksomheder til gode – og vi skal fremme produktionen af, og muligheden for at købe attraktive cirkulære produkter.

VIDSTE DU...

At oksekød alene udgør op mod 50 pct. af den samlede mængde drivhusgasser som en dansker udleder gennem maden? Derfor har det stor klimaeffekt, hvis du vælger at bytte kødet ud med grønne alternativer.

” **Mere genbrug forlænger produkters levetid, afføder mindre affald og medvirker til reduktion af forbruget af råstoffer og energi til produktion af nye varer. Vi arbejder for at affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug.** “

- DORTHE NIELSEN, GENBRUGSCHEF, AVV

Hjørring Kommune

Læs mere [HER](#)

